

**Taustamuistio
Ekumeenisen vastuuviikon
kyselytutkimus**

Suomen Ekumeeninen Neuvosto
20.10. 2026

1. Kyselyn tausta

Ekumeeninen vastuuviikko on kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen ihmisoikeus- ja vastuullisuuskampanja, jota on vietetty vuodesta 1979 lähtien. Tämän vuoden kampanjaviikon (18.–25.10. 2026) teema on Näe ihminen. Vastuuviikon kampanja kutsuu ymmärtämään polarisaatiota ja etsimään keinoja sen lieventämiseen.

Ekumeeninen Neuvosto tilasi Taloustutkimukselta kansalaiskyselyn, joka liittyy ekumeenisen vastuuviikon 2026 teemaan.

Suomen Ekumeeninen Neuvosto (SEN) on maassamme toimivien kirkkojen, kristillisten yhteisöjen ja seurakuntien yhteistyöelin. Suomen Ekumeeniseen Neuvostoon kuuluu 11 jäsenkirkkoa, 5 tarkkailijakirkkoa sekä 27 kumppanuusjärjestöä. SEN on perustettu vuonna 1917.

Vastuuviikko
Ansvarsveckan

2. Näin kysely toteutettiin

Kyselyn tavoitteena oli selvittää:

- Kuinka vakavana ongelmana suomalaiset pitävät yhteiskunnallista vastakkainasettelua ja polarisaatiota?
- Miten suomalaiset arvioivat kirkkojen ja kristillisten yhteisöjen roolia polarisaation kehityksessä?
- Odotetaanko kirkoilta nykyistä enemmän toimintaa polarisaation lieventämiseksi?
- Mitkä kirkkojen toimintatavat nähdään tärkeimpinä polarisaation vähentämisessä?

Tavoitteena on nostaa aihetta yhteiskunnalliseen keskusteluun ja tarjota kirkoille tietoa sekä näkökulmia polarisaation lieventämiseksi.

Taloustutkimus: Kansalaismielipide 2026

- Tilaaja: Suomen Ekumeeninen Neuvosto
- Toteuttaja: Taloustutkimus Oy
- Kyselyn ajankohta: 21.9.–1.10.2026
- Vastaajia: 1 111
- Kohderyhmä: 15 vuotta täyttänyt väestö, Ahvenanmaata lukuun ottamatta
- Menetelmä: Puhelinhaastattelut ja internetpaneeli
- Tuloksia tarkasteltiin myös vastaajien taustatekijöiden, kuten iän, sukupuolen, puoluekannan ja kirkkoon kuulumisen perusteella.
- Aineisto on painotettu vastaamaan Suomen 15 vuotta täyttänyttä väestöä iän, sukupuolen, asuinalueen ja talouden koon mukaan.

3. Mitä suomalaisilta kysyttiin?

1. Kuinka vakavana ongelmana pidät yhteiskunnallista vastakkainasettelua ja polarisoitumista Suomessa?

- Erittäin vakavana / vakavana / en kovin vakavana / en lainkaan ongelmana / en osaa sanoa

2. Miten kirkot ja kristilliset yhteisöt ovat mielestäsi vaikuttaneet polarisaation kehitykseen Suomessa?

- Lieventäneet / voimistaneet / ei vaikutusta / en osaa sanoa

3. Mitä mieltä olet väittämästä: Kirkot ja kristilliset yhteisöt voisivat tehdä nykyistä enemmän polarisaation lieventämiseksi.

- Täysin samaa mieltä / jonkin verran samaa mieltä / en samaa enkä eri mieltä / jonkin verran eri mieltä / täysin eri mieltä / en osaa sanoa

4. Miten kirkot ja kristilliset yhteisöt voisivat lieventää polarisaatiota Suomessa? Valitse kaksi tärkeintä.

- Kristillisen sanoman ja arvojen esillä pitäminen ja seurakunnan toimintaan osallistaminen
- Eri taustoista tulevien kristittyjen yhteistyön edistäminen ja uskontodialogi
- Vähäosaisten tukeminen
- Vastakkainasettelua vähentävä viestintä
- Yksinäisyyden vähentäminen
- Työ maahanmuuttaneiden parissa
- Kristillisen kasvatuksen tukeminen
- En osaa sanoa
- Ei millään tavalla

Taustakysymys: Kuulutko johonkin kirkkoon tai kristilliseen yhteisöön?

- Kyllä kuulun / en kuulu / en halua sanoa tai en osaa sanoa

4. Keskeisiä tuloksia

Polarisaatio nähdään vakavana ongelmana ja kirkoilta odotetaan enemmän.

70 % suomalaisista pitää yhteiskunnallista vastakkainasettelua ja polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana ongelmana.

50 % arvioi, ettei kirkkoilla ole ollut vaikutusta polarisaation kehitykseen.

24 % katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota.

13 % katsoo kirkkojen lieventäneen polarisaatiota.

63 % on sitä mieltä, että kirkot ja kristilliset yhteisöt voisivat tehdä nykyistä enemmän polarisaation lieventämiseksi.

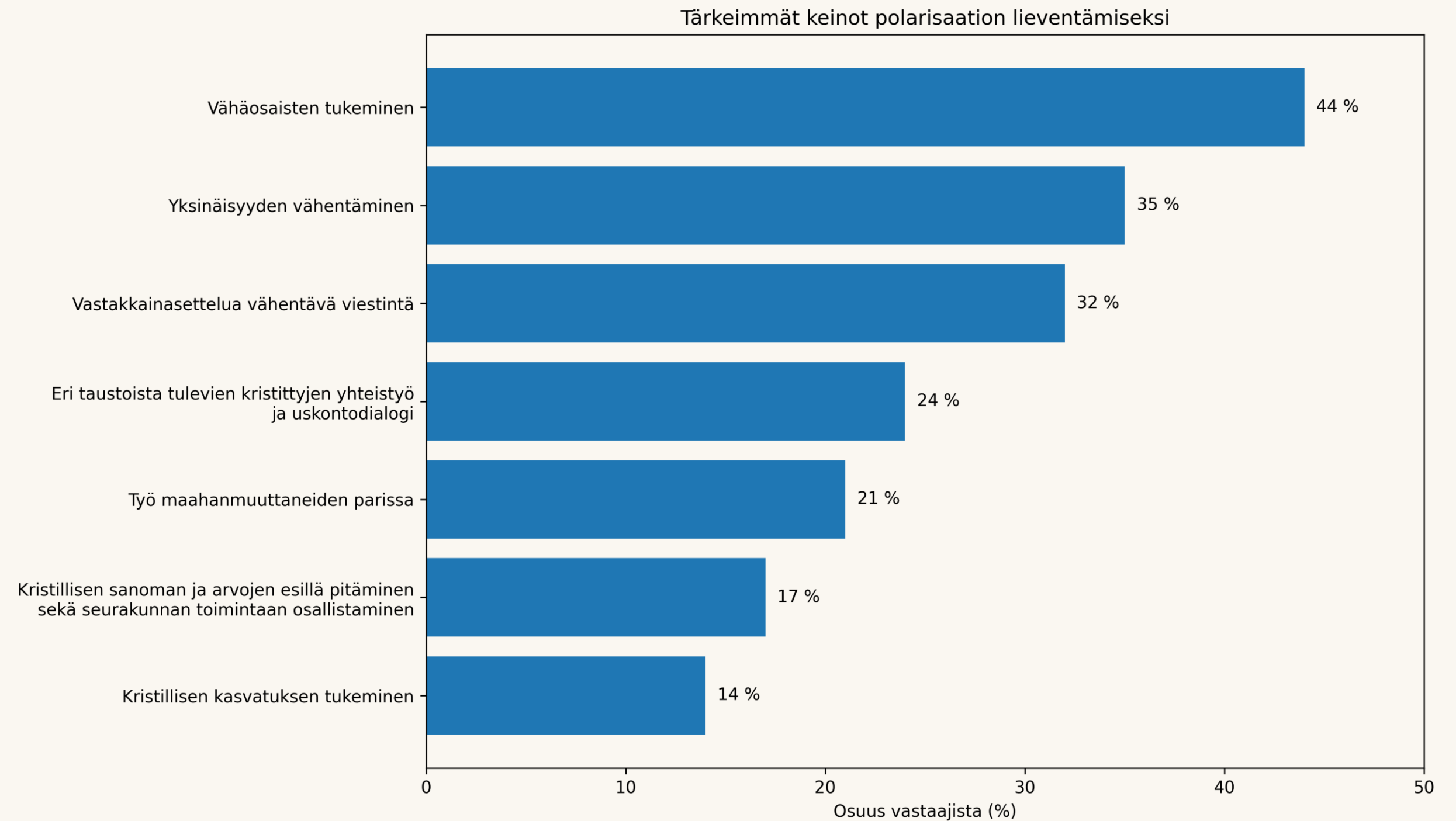
Keskeinen havainto: Kirkkojen mahdollisuuksiin lieventää polarisaatiota kohdistuu merkittäviä odotuksia.

5. Tärkeimmät keinot polarisaation lieventämiseksi

Suomalaisten mielestä kirkot ja kristilliset yhteisöt voisivat lieventää polarisaatiota erityisesti seuraavilla keinoilla:

Vastaajat valitsivat kaksi tärkeintä vaihtoehtoa.

Keskeinen havainto: Suomalaisten odotukset kohdistuvat erityisesti kirkkojen käytännön auttamistyöhön, yksinäisyyden vähentämiseen ja rakentavaan viestintään.

5. Miten tuloksia on tulkittu?

Kolme keskeistä havaintoa

1. Polarisaatio koetaan vakavaksi yhteiskunnalliseksi ongelmaksi.

Seitsemän kymmenestä suomalaisesta pitää vastakkainasettelua ja polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana ongelmana.

2. Kirkkojen nykyisen roolin ja niihin kohdistuvien odotusten välillä on kuilu.

Vain 13 % katsoo kirkkojen lieventäneen polarisaatiota, mutta 63 % arvioi niiden voivan tehdä nykyistä enemmän sen vähentämiseksi.

3. Kirkoilta odotetaan erityisesti käytännön toimintaa.

Tärkeimmiksi keinoiksi nousevat vähäosaisten tukeminen, yksinäisyyden vähentäminen ja vastakkainasettelua vähentävä viestintä.

Keskeinen johtopäätös: Tutkimuksen perusteella kirkoilla nähdään olevan mahdollisuuksia toimia polarisaation vastavoimana, mutta niiden tähänastiseen vaikutukseen suhtaudutaan kriittisesti.

Huom. Tutkimus mittaa vastaajien käsityksiä ja odotuksia, ei kirkkojen tosiasiallista vaikutusta polarisaatioon.

7. Havaintoja eri vastaajaryhmistä

Kirkkojen rooli polarisaation kehityksessä jakaa mielipiteitä

- Nuoret ovat kriittisimpiä: 15–24-vuotiaista 43 % ja opiskelijoista 48 % katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota.
- Kirkkoon kuuluminen vaikuttaa arvioihin: Kirkkoihin kuulumattomista 33 % ja kirkkoihin kuuluvista 19 % katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota.
- Vanhemmat ikäryhmät näkevät mahdollisuuksia: 65–79-vuotiaista 69 % uskoo kirkkojen voivan tehdä nykyistä enemmän.
- Kirkkoon kuulumattomat korostavat viestintää: 38 % nostaa vastakkainasettelua vähentävän viestinnän tärkeimpien keinojen joukkoon.
- Nuoret arvostavat dialogia: 15–24-vuotiaista 28 % nostaa kristittyjen yhteistyön ja uskontodialogin tärkeimpien keinojen joukkoon.
- Nuoret aikuiset painottavat yksinäisyyttä: 25–34-vuotiaista 44 % pitää yksinäisyyden vähentämistä yhtenä tärkeimmistä keinoista.

Keskeinen havainto: Kirkkojen rooliin suhtaudutaan kriittisimmin nuorten ja kirkkoihin kuulumattomien keskuudessa. Eri väestöryhmät painottavat erilaisia keinoja polarisaation lieventämiseksi.

Kirkkoon kuuluminen ja polarisaatio

Kirkkoon tai kristilliseen yhteisöön kuuluminen on yhteydessä erityisesti siihen, miten kirkkojen vaikutus polarisaatioon arvioidaan.

Keskeiset havainnot

- Kirkkoihin kuulumattomat suhtautuvat niiden tähänastiseen rooliin kriittisemmin. Heistä 33 % katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota, kirkkoihin kuuluvista 19 %.
- Kirkkoihin kuuluvat näkevät niiden vaikutuksen useammin myönteisenä. Kuuluvista 17 % arvioi kirkkojen lieventäneen polarisaatiota, kuulumattomista 7 %.
- Molemmat ryhmät odottavat kirkoilta enemmän. Kuuluvista 64 % ja kuulumattomista 63 % katsoo kirkkojen voivan tehdä nykyistä enemmän.

Kirkkoon tai kristilliseen yhteisöön kuuluvat n = 676, kuulumattomat n = 383 .
Painotetut prosenttiosuudet

Tutkimustulos	Kuuluvat	Eivät kuulu
Pitää polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana ongelmana	68 %	74 %
Katsoo kirkkojen lieventäneen polarisaatiota	17 %	7 %
Katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota	19 %	33 %
Katsoo, ettei kirkoilla ole ollut vaikutusta	51 %	49 %
Kirkot voisivat tehdä nykyistä enemmän	64 %	63 %

Miehet ja naiset: eroja suhtautumisessa polarisaatioon

Naiset kokevat polarisaation vakavampana ongelmana ja odottavat kirkoilta enemmän toimintaa. Naiset painottavat enemmän auttamistyötä ja dialogia, miehet puolestaan kristillistä kasvatusta ja sanoman esillä pitämistä.

Keskeiset havainnot

- Naisista 77 % pitää polarisaatiota vakavana ongelmana, miehistä 62 %.
- Naiset korostavat miehiä enemmän vähäosaisten tukemista (48 % vs. 40 %) sekä kristittyjen yhteistyötä ja uskontodialogia (26 % vs. 21 %).
- Miehet painottavat naisia enemmän kristillistä kasvatusta (17 % vs. 11 %) sekä kristillisen sanoman ja arvojen esillä pitämistä ja osallistamista (19 % vs. 14 %).

Tutkimustulos	Miehet	Naiset
Pitää polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana ongelmana	62 %	77 %
Katsoo kirkkojen lieventäneen polarisaatiota	13 %	14 %
Katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota	22 %	26 %
Katsoo, ettei kirkkoilla ole ollut vaikutusta	55 %	46 %
Kirkot voisivat tehdä nykyistä enemmän	60 %	66 %

Nuoret ja vanhat: eroja suhtautumisessa polarisaatioon

Nuoremmat* arvioivat kirkkojen tähänastista vaikutusta selvästi kriittisemmin. Molemmissa ikäryhmissä nähdään kuitenkin mahdollisuuksia polarisaation lieventämiseen, erityisesti käytännön auttamistyön kautta.

Keskeiset havainnot:

- Nuoremmat suhtautuvat kirkkoihin kriittisemmin: 30 % katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota, vanhemmista 18 %.
- Vanhemmat odottavat kirkoilta enemmän: 67 % katsoo kirkkojen voivan tehdä nykyistä enemmän, nuoremmista 60 %.
- Nuoremmat painottavat yksinäisyyden vähentämistä: 39 % verrattuna vanhempien 31 %:iin.
- Vähäosaisten tukeminen yhdistää ikäryhmiä: Molemmissa ryhmissä 44 % nostaa sen tärkeimpien keinojen joukkoon.
- Yli 65-yli 65-vuotiaista lähes 70 prosenttia, uskoo kirkkojen mahdollisuuksiin tehdä nykyistä enemmän polarisaatiokehityksen hillitsemiseksi.

Tutkimustulos	≤ 49 v.	≥ 50 v.
Pitää polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana ongelmana	70 %	69 %
Katsoo kirkkojen lieventäneen polarisaatiota	11 %	15 %
Katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota	30 %	18 %
Katsoo, ettei kirkoilla ole ollut vaikutusta	48 %	54 %
Kirkot voisivat tehdä nykyistä enemmän	60 %	67 %
Kuuluu kirkkoon tai kristilliseen yhteisöön	56 %	68 %

* Alle 50-vuotiaat vs. vähintään 50-vuotiaat

Ammattiryhmät ja polarisaatio

Ammattiryhmien välillä näkyy selviä eroja. Opiskelijat ja koululaiset arvioivat kirkkojen nykyistä roolia kriittisimmin, ylemmät toimihenkilöt ja asiantuntijat odottavat kirkoilta eniten lisätoimia, ja kotiäidit/-isät/työttömät kokevat polarisaation vakavimpana ongelmana.

Keskeiset havainnot

- Polarisaatio koetaan vakavimpana kotiäitien/-isien/työttömien ryhmässä (82 %) sekä ylempien toimihenkilöiden ja asiantuntijoiden keskuudessa (78 %).
- Opiskelijat ja koululaiset suhtautuvat kirkkojen nykyiseen rooliin kriittisimmin: 48 % katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota.
- Ylemmät toimihenkilöt ja asiantuntijat odottavat kirkoilta eniten: 73 % arvioi, että kirkot voisivat tehdä nykyistä enemmän.
- Yrittäjät ja johtavassa asemassa olevat suhtautuvat lisätoimiin muita varauksellisemmin: 46 % katsoo kirkkojen voivan tehdä nykyistä enemmän.

Ammattiryhmä	Pitää polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana	Katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota	Katsoo kirkkojen voivan tehdä nykyistä enemmän
Yrittäjä / johtava asema	59 %	27 %	46 %
Muu ylempi toimihenkilö / asiantuntija	78 %	21 %	73 %
Toimihenkilö	73 %	23 %	58 %
Työntekijä / maanviljelijä	63 %	25 %	60 %
Opiskelija / koululainen	75 %	48 %	61 %
Eläkeläinen	66 %	15 %	67 %
Kotiäiti / -isä / työtön	82 %	26 %	53 %

Pääkaupunkiseutu ja muu Suomi: eroja suhtautumisessa polarisaatioon

Pääkaupunkiseudulla* polarisaatio koetaan vakavampana ongelmana, ja kirkkojen rooliin suhtaudutaan hieman kriittisemmin kuin muualla Suomessa.

Keskeiset havainnot:

- Polarisaatio huolettaa enemmän pääkaupunkiseudulla: 74 % pitää sitä vakavana ongelmana, muualla Suomessa 68 %.
- Kirkkojen nykyisen roolin arvioinnissa on vain pieniä eroja: 26 % pääkaupunkiseudulla ja 23 % muualla Suomessa katsoo niiden voimistaneen polarisaatiota.
- Pääkaupunkiseudulla korostuu työ maahanmuuttaneiden parissa: 27 % pitää sitä tärkeänä keinona, muualla Suomessa 18 %.
- Muualla Suomessa painottuu kristillinen sanoma ja osallistaminen: 19 % nostaa sen tärkeimpien keinojen joukkoon, pääkaupunkiseudulla 10 %.
- Kirkkoon kuulumisessa on selvä ero: Pääkaupunkiseudulla 51 % ilmoittaa kuuluvansa kirkkoon tai kristilliseen yhteisöön, muualla Suomessa 66 %.

*Hki/Espoo/Kauniainen/Vantaa/muu pk-seutu

Tutkimustulos	Pääkaupunkiseutu	Muu Suomi
Pitää polarisaatiota vakavana tai erittäin vakavana ongelmana	74 %	68 %
Katsoo kirkkojen lieventäneen polarisaatiota	13 %	13 %
Katsoo kirkkojen voimistaneen polarisaatiota	26 %	23 %
Katsoo, ettei kirkoilla ole ollut vaikutusta	49 %	51 %
Kirkot voisivat tehdä nykyistä enemmän	63 %	64 %
Kuuluu kirkkoon tai kristilliseen yhteisöön	51 %	66 %

Puoluepolitiikka ja polarisaatio (1/3)

Tutkimuksessa puoluekanta on yksi selvimmistä vastaajien näkemyksiä erottelevista taustatekijöistä. Erot näkyvät sekä polarisaation vakavuuden arvioinnissa että suhtautumisessa kirkkojen rooliin ja toimintatapoihin. Kirkkoihin kohdistuu poliittisesti hyvin erilaisia odotuksia.

Polarisaatio huolestuttaa kaikkien tarkasteltujen puolueiden kannattajia, mutta ongelman vakavuuden arvioinnissa on suuria eroja. Erityisesti vihreiden ja vasemmistoliiton kannattajat kokevat sen vakavaksi.

Puolueiden kannattajien näkemykset polarisaatiosta

Puoluepolitiikka ja polarisaatio (2/3)

Kirkkojen roolia koskevissa arvioissa näkyy selvä puoluekannan mukainen jakautuminen. Vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat arvioivat kirkkojen tähänastista roolia kriittisesti mutta odottavat niiltä myös enemmän toimintaa.

Havainnot:

- Vasemmistoliiton (46 %) ja vihreiden (42 %) kannattajat arvioivat kirkkojen voimistaneen polarisaatiota muita yleisemmin.
- Kristillisdemokraattien kannattajat arvioivat kirkkojen roolia selvästi myönteisemmin: 53 % katsoo niiden lieventäneen polarisaatiota.
- Keskustan kannattajista 20 % näkee kirkkojen lieventäneen polarisaatiota ja vain 10 % voimistaneen sitä.
- Vasemmistoliiton kannattajista jopa 82 % katsoo kirkkojen voivan tehdä nykyistä enemmän. Perussuomalaisten kannattajista näin ajattelee 45 %.

Miten puolueiden kannattajat arvioivat kirkkojen roolia?

Puoluekanta	Kirkot lieventäneet	Kirkot voimistaneet	Kirkot voisivat tehdä enemmän
SDP	14 %	27 %	71 %
Kokoomus	13 %	24 %	60 %
Keskusta	20 %	10 %	64 %
Vasemmistoliitto	8 %	46 %	82 %
RKP	10 %	36 %	65 %
Perussuomalaiset	16 %	21 %	45 %
Kristillisdemokraatit	53 %	7 %	63 %
Vihreät	7 %	42 %	68 %

Puoluepolitiikka ja polarisaatio (3/3)

Polarisaation kokemisen ja puoluekannan välillä näyttää olevan yhteys. Eri puolueiden kannattajat arvioivat yhteiskunnallisen vastakkainasettelun vakavuutta hyvin eri tavoin sekä painottavat eri keinoja sen lieventämiseksi.

Havainnot:

- 1. Vasemmistoliiton ja vihreiden kannattajat korostavat sosiaalista vastuuta ja viestintää.
- 2. Kristillisdemokraattien ja perussuomalaisien kannattajat painottavat kristillistä kasvatusta ja sanomaa.

HUOM!

Puoluekohtaiset vastaajamäärät vaihtelevat huomattavasti. Eniten vastaajia oli SDP:n (175), perussuomalaisien (140) ja kokoomuksen (129) kannattajissa. Vähiten vastaajia oli kristillisdemokraattien (24) ja RKP:n (21) kannattajissa, joten erityisesti näiden ryhmien tuloksiin liittyy suurta tilastollista epävarmuutta. Vertailussa puoluekanta perustuu vastaajien ilmoittamaan tämänhetkiseen äänestysaikomukseen, ei puoluejäsenyyteen tai aiempaan äänestyskäyttäytymiseen.

Mitä keinoja eri puolueiden kannattajat painottavat?

Puoluekanta	Vähäosaisten tukeminen	Vastakkainasettelua vähentävä viestintä	Kristillinen sanoma ja osallistaminen	Kristillinen kasvatus
SDP	50 %	41 %	8 %	9 %
Kokoomus	35 %	33 %	15 %	14 %
Keskusta	37 %	30 %	29 %	17 %
Vasemmistoliitto	51 %	47 %	5 %	3 %
RKP	58 %	34 %	11 %	2 %
Perussuomalaiset	28 %	12 %	35 %	39 %
Kristillisdemokraatit	21 %	17 %	65 %	61 %
Vihreät	58 %	49 %	1 %	2 %

8. Mitä hyötyä selvityksestä on kirkkoille ja kristillisille yhteisöille?

Tulokset julkaistaan ekumeenisen vastuuviikon 2026 yhteydessä. Suomen Ekumeenisen Neuvoston vuoden 2026 painopisteeksi on valittu vastakkainasettelun ja polarisaation lieventäminen.

Tämän selvityksen avulla käynnistetään keskustelua polarisaatiosta, jonka suomalaiset kokevat vakavaksi ongelmaksi.

Tämä selvitys tarjoaa kirkkoille mahdollisuuksia keskustella kirkkojen roolista ja keinoista polarisaatiokehityksen lieventäjinä. **Suomalaiset uskovat kirkkojen mahdollisuuksiin vastakkainasettelun lieventäjinä.**

Selvitys tarjoaa kirkkoille aineistoa seurakuntien keskusteluihin, viestintään ja toimintaan (esim. vastuuviikon toiminnallinen aineisto)

9. Lisätiedot

Laura Häkli
Pääsihteeri
laura.hakli@ekumenia.fi
+358 40 6288 111
Suomen Ekumeeninen Neuvosto

Heikki Rusama
Asiantuntija
+358 40 6603 915
Suomen Ekumeeninen Neuvosto

Pietari Hannikainen
Yliopistonlehtori
+358 50 3199 625
Pietari.hannikainen@helsinki.fi
Helsingin yliopisto

Tuomo Turja
Tutkimusjohtaja
+358 50 5922 485
Taloustutkimus